

Vaasan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö asiassa 1184/03.04.04.19/2025, lausunnon antaminen ympäristölautakunnan päätöksestä 11.12.2024 § 31

YMPLTK 13.12.2023 § 46

Asia

Juoksevan uhkasakon asettaminen kiinteistöjen siistimiseksi ja luvattoman toiminnan lopettamiseksi / Betonipaja 992-403-13-102, Jukola 992-403-13-117 ja KUOKKALA II 992-403-14-24, Suolahti

Asian vireilletulo ja valvonta-asian käsittely

Ympäristönsuojeluviranomainen on saamiensa ilmoitusten perusteella jätelain 123 §:n nojalla suorittanut 4.11.2022 tarkastuksen Äänekosken Sirkkaharjulle kiinteistöille Betonipaja 992-403-13-102, Jukola 992-403-13-117 ja KUOKKALA II 992-403-14-24 yhdessä poliisin ja ELY-keskuksen edustajien kanssa. Alue sijaitsee vedenhankintaan soveltuvalla Sirkkaharjun 2-luokan pohjavesialueella (0977451) ja sijoittuu Natura-alueen (FI0900013) välittömään läheisyyteen.

Tarkastuskäynnillä havaittiin alueen olevan erittäin epäsiisti ja kaatopaikkamainen. Toiminta on ammattimaisen laajaa, jätteiden käsittely hallitsematonta ja kiinteistöt roskaantuneet. Alueella sijaitsevat jätteet on sijoitettu maanvaraisesti hajanaisesti sekaisin ja osittain läjitettynä hiekkatien varrelle, hiekkamontun pohjalle vievän tien välittömään läheisyyteen, sekä entisen maa-aineksenottoalueen (monttu) pohjalle. Jätteitä sijaitsee ilmakuvista arvioiden noin 350 – 400 metrin matkalla. Tarkastuksella tehtyjen havaintojen perusteella alueella varastoidaan erilaisia sekalaisia jätelajeita kuten ajoneuvoja (paalattuja, että paalaamattomia), erilaatuista purkujätettä, veneitä, traktoreita, tyhjiä ja öljyä sisältäviä kanistereita ja öljysäiliöitä, muuntajia, akkuja, jääkaappeja, huonekaluja, sekä muuta käytöstä poistettua tavaraa. Varastointi on paikalla tehtyjen havaintojen perusteella pitkäaikaista ja tapahtuu kaikin puolin vastoin jätehuollon järjestämistä koskevia yleisiä periaatteita. Alueella harjoitetaan toimintoja ilman ympäristönsuojelulain vaatimia lupia; erilaisten jätelajien vastaanottoa ulkopuolisilta, jätteiden käsittelyä (kuten purkaminen, nesteiden ja kemikaalien poisto, osien lajittelu niiden arvon perusteella), jätteiden varastointia sekä autopurkamotoimintaa. Alueella on harjoitettu myös järjestelmällistä, vuosikymmeniä kestävä jätteiden polttoa. Maaperän suojausta ei ole järjestetty. Maaperä on paikoittain silppuuntuneen sekalaisen jättesilpun, sekä öljyläikkien pilaamaa. Kiinteistöillä sijaitsevan huomattavan suuren jätemäärän vuoksi maaperän ja pohjaveden pilaantumisen arvioiminen ei ole nykytilassa mahdollista vaan vaatii alueen tyhjentämisen jätteistä ja esineistä. Kiinteistöistä pahiten roskaantunut ja pilaantunut on Betonipaja 992-403-13-102, jonka omistaa [REDACTED] (myöh. asianosainen). Kaksi muuta kiinteistöä eivät ole asianosaisen hallinnassa, mutta asianosaisen toiminta on niille laajentunut ja johtanut niiden roskaantumiseen.

Alueen roskaisuudesta ja epäsiisteydestä on tullut ympäristövalvontaan useita yhteydenottoja. Asianosainen on 25.8.2005 tuomittu käräjäoikeudessa edellä mainitun alueen osalta

ympäristön turmelemisesta ja alue on siivottu jo kerran aiemmin hallintopakolla 23. – 25.10.2006 Suolahden kaupungin toimesta. 4.11.2022 suoritettun tarkastuksen perusteella asianosaista on haastemiehen apua käyttäen 23.1.2023 päivätyllä kehotuskirjeellä kehoitettu tilanteen korjaamiseksi hallintopakon uhalla Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen toimesta, missä yhteydessä häntä on myös kirjallisesti kuultu. Alue on tarkastettu poliisin virka-avun turvin uudelleen 9.10.2023 kehotusten noudattamisen toteamiseksi. Tarkastuksella tehty keskeinen havainto oli, että annettuja kehotuksia ei ole noudatettu vaan annettujen kehotusten mukaiset toimenpiteet oli joko jätetty toteuttamatta, niiden toteuttamisaste oli erittäin alhainen ja osin oli toimittu vastoin annettuja kehotuksia (toiminta jatkunut samanlaisena). Asianosaista on kehoitettu liitteenä olevasta kehotuskirjeestä ilmenevästi.

Valvonnallinen tilanne viimeisen tarkastuksen jälkeen

Asianosainen on 29.11.2023 toimittanut kuitteja energijakeen (50 kg), sekapellin (5 000 kg) ja romuautojen (3 kpl kuivattu) toimittamisesta Stena Recycling Oy:lle (kuittien päivämäärät 27.10., 9.11. ja 13.11.2023). Saatteesta ei ole käynyt ilmi, mistä kiinteistöltä kyseiset jättejakeet on toimitettu jätehuoltoon. Asialla on merkitystä, sillä asianosaisella on saman aikaisesti vireillä kaksi vastaavaa hallintopakkoasiasa.

Toimintaa koskevat päätökset ja rekisteröinnit

Asianosaisella ei ole Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen myöntämiä ympäristölupia, jätelain (646/2011) 100 §:n mukaista rekisteröintiä, muita ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvia lupia, vireillä olevia lupahakemuksia taikka ilmoitusasioita.

Jätteen ammattimaista keräämistä harjoittavan tulee olla jätelain (646/2011) 100 §:n nojalla hyväksytty jätehuoltorekisteriin. Asianosainen on hyväksytty ELY-keskuksen päätöksellä rekisteriin (päätös KESELY/430/07.00/2010, ote KESELY/1990/2018), joten hänellä on oikeus kuljettaa päätöksessä sallittuja jättejakeita. Rekisteröinti ei oikeuta jätteiden varastointiin, vastaanottamiseen eikä jätteiden käsittelyyn.

Asianosaisen kuuleminen

Asianosaista on kuultu kehottamalla toimittamaan kirjallinen selitys 31.3.2023 mennessä alueen roskaantumiseen johtaneista syistä ja toimista, joihin on ryhdytty tilanteen oikaisemiseksi. Asianosainen ei ole toimittanut selitystä annetussa määräajassa.

Asianosaisen esittämä vaatimus

Asianosainen on 29.11.2023 saapuneessa saatteessa vaatinut Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta 23 000 euron korvauksia. Kirjeestä ei ole ilmennyt muita vaatimukseen liittyviä tietoja kuten sitä, millä perusteella korvauksia vaaditaan.

Valmistelija

Ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen, puh. 0400 893 683
Ympäristötarkastaja Jatta Heikkinen, puh. 0400 545 346

Ympäristötarkastaja Anna Kervola, puh. 040 568 1470

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen, puh. 0400 893 683

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta Äänekosken kaupungin
ympäristönsuojeluviranomaisena velvoittaa [REDACTED] (asianosainen):

Päävelvoite 1

Siivoamaan Sirkkaharjulla sijaitsevilta kiinteistöiltä Jukola 992-403-13-117 ja KUOKKALA II 992-403-14-24 sinne viemänsä ja alueelle vastaanottamansa jätteet sekä käytöstä poistetut esineet, kuten esimerkiksi peräkärriyt ja ajoneuvot, rakennustarvikkeet, purkujätteet, polttojätteet, muuntajat ja maan pinnalla olevan sekalaisen jätesilpun asianmukaisesti niiden laadun edellyttämällä tavalla jätehuoltoon **31.8.2024 mennessä**. Jätteitä voi ainoastaan kuljettaa kiinteistöltä pois jätehuoltoon. Kiinteistöt eivät ole asianosaisen omistuksessa ja roskaajana asianosainen on velvollinen ne siivoamaan. (Jätelaki (646/2011): 29 §, 72 §, 73 §, 75 §, 126 §, 129 §)

Päävelvoite 2

Siivoamaan Sirkkaharjulla sijaitsevalta, omistuksessaan olevalta kiinteistöltä Betonipaja 992-403-13-102 jätteet ja käytöstä poistetut esineet, kuten polttoainesäiliöt ja -kanisterit, metalliromun, käytöstä poistetut ajoneuvot ja niiden rungot, sekalaisen jätesilpun sekä polttojätteet asianmukaisesti niiden laadun edellyttämällä tavalla jätehuoltoon **31.8.2024 mennessä**. Jätteitä voi ainoastaan kuljettaa kiinteistöltä pois jätehuoltoon. Päävelvoite ei koske montun pohjalla sijaitsevaa rakennelmaa taikka rakennelman sisällä olevia esineitä. (Jätelaki (646/2011): 29 §, 72 - 75 §, 126 §, 129 §)

Päävelvoite 3

Lopettamaan jätteiden poltto **välittömästi**. (Sydän-Suomen Jätelautakunta 30.08.2022 (§ 30). Kunnalliset jätehuoltomääräykset. Jätelaki (646/2011): 126 §)

Päävelvoite 4

Toimittamaan päävelvoitteita 1 ja 2 koskien Äänekosken kaupungin ympäristövalvontaan kirjalliset todistukset (kuittitositteet) siitä, että jätteet on toimitettu asianmukaisiin keräyspaikkoihin ja jätehuoltoon **31.8.2024 mennessä**. Kuitteja toimitettaessa on toimitettava tieto, miltä kiinteistöltä kuittien mukaiset jätteet on poistettu. (Jätelaki (646/2011): 29 §, 126 §)

Päävelvoite 5

Lopettamaan jätteiden ja käytöstä poistettujen esineiden vastaanottamisen ulkopuolisilta, jätteiden käsittelemisen, kuten muuntajien ja elektronisten laitteiden purkamisen kiinteistöillä Betonipaja 992-403-13-102, Jukola 992-403-13-117 ja KUOKKALA II 992-403-14-24 **välittömästi**. Jätteitä voi täten ainoastaan kuljettaa kiinteistöiltä pois jätehuoltoon. Jätteiden vastaanottamista, käsittelyä ja varastointia ei voi harjoittaa ilman ympäristölupaa. (Ympäristönsuojelulaki (527/2014): 16-17 §, 175 §, 184 §,

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) § 2 kohta 12 f.)

Päävelvoite 6

Öljyt ja kemikaalit on siirrettävä sisätiloihin allastettuihin, tiiviisiin astioihin pois maapohjalta **mahdollisimman pian**, kuitenkin viimeistään **31.5.2024 mennessä**. (Ympäristönsuojelulaki (527/2014): 16-17 §, 175 §, 184 §)

Päävelvoite 7

Lopettamaan autojen ja romuautojen käsittelyn, purkamisen, paalaamisen ja säilyttämisen kiinteistöillä Betonipaja 992-403-13-102, Jukola 992-403-13-117 ja KUOKKALA II 992-403-14-24 välittömästi. Autopurkamotoimintaa ei voi harjoittaa ilman ympäristölupaa. (Ympäristönsuojelulaki 527/2014: 16-17 §, 175 §, 184 §, Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) § 2 kohta 12 d.)

Päävelvoitteiden tehoste

Äänekosken kaupungin ympäristölautakunta asettaa päävelvoitteiden tehosteeksi juoksevan uhkasakon. Uhkasakko muodostuu kullekin päävelvoitteelle erikseen asetettavasta pääerästä ja jokaista asetetun määräajan jälkeistä seuraavaa kalenterikuukautta koskevista lisäeristä.

- Päävelvoitetta 1 koskevan uhkasakon peruserä on 500 € ja lisäerä 100 € jokaista asetetun määräajan jälkeistä seuraavaa kalenterikuukautta kohti.
- Päävelvoitetta 2 koskeva uhkasakon peruserä on 2 000 € ja lisäerä 200 € jokaista asetetun määräajan jälkeistä seuraavaa kalenterikuukautta kohti.
- Päävelvoitetta 3 koskevan uhkasakon peruserä on 1 000 € ja lisäerä 200 € jokaista asetetun määräajan jälkeistä seuraavaa kalenterikuukautta kohti.
- Päävelvoitetta 4 koskien asetettavan uhkasakon peruserä on 500 € ja lisäerä 100 € jokaista asetetun määräajan jälkeistä seuraavaa kalenterikuukautta kohti.
- Päävelvoitetta 5 koskevan uhkasakon peruserä on 2 500 € ja lisäerä 500 € jokaista asetetun määräajan jälkeistä seuraavaa kalenterikuukautta kohti.
- Päävelvoitetta 6 koskevan uhkasakon peruserä on 1000 € ja lisäerä 300 € jokaista asetetun määräajan jälkeistä seuraavaa kalenterikuukautta kohti.
- Päävelvoitetta 7 koskevan uhkasakon peruserä on 2 000 € ja lisäerä 500 € jokaista asetetun määräajan jälkeistä seuraavaa kalenterikuukautta kohti.

Jos edellä mainittuja päävelvoitteita ei noudateta annettuihin määräaikoihin mennessä, Äänekosken kaupungin ympäristölautakunta voi uhkasakkolain 10 §:n nojalla tuomita uhkasakot maksettavaksi. Asianosaista muistutetaan, että kehotuksien mukaisia toimenpiteitä on mahdollista ja tulee edistää koko ajan.

Ratkaisun perustelut

Asiassa saadun selvityksen mukaan asianosainen on rikkonut annettuja kehotuksia jatkamalla jäte- ja ympäristönsuojelulain sekä jätehuoltomääräysten vastaista toimintaa edellä kuvatusti. Voidaan olettaa, että asianosainen on täysin tietoinen toimintansa lainvastaisuudesta, seurauksista sekä häntä koskevista velvoitteista. Asianosainen on tuomittu tuomioistuimessa 25.8.2005 ympäristön turmelemisesta päätöksen kohteen osalta ja alue on siivottu jo kerran aiemmin hallintopakolla 23. – 25.10.2006 Suolahden kaupungin toimesta. Lisäksi asianosaisten toinen kiinteistö on siivottu hallintopakolla kahdesti (1995 ja 2003). Huomioiden toiminnan pitkä kesto, toistuvuus, aiempi asiassa annettu tuomio, aiemmat kaupungin käyttämät pakkotoimet, vastaava toiminta muilla omistamillaan kiinteistöillä, niillä tämän asian kanssa saman aikaisesti vireillä olevat uhkasakkomenettelyt, sekä annettujen kehotusten noudattamatta jättäminen, on uhkasakkomenettely välttämätön tilanteen ratkaisemiseksi.

Toiminnasta nykymuodossaan aiheutuu epäsiisteyttä, maaperän ja pohjaveden pilaantumisen vaaraa, maiseman rumentumista, sekä vaaraa alueella liikkuville ihmisille ja eläimille. Kohde sijaitsee II-luokan pohjavesialueella ja toiminnan pilaavimmat toiminnot ja pahiten roskaantunut alue sijaitsevat vanhan maa-ainestenottoalueen pohjalla, jossa suojakerros pohjaveteen on ympäröivää aluetta huomattavasti pienempi. Toiminnasta johtuen maakerroksen pintaan ei ole myöskään muodostunut pohjavettä suojaavaa kasvillisuuskerrosta. Vaarana on pohjaveden laadun heikentyminen ja pohjavesivarannon saastuminen.

Kohde rajautuu eteläreunaltaan Natura-alueeseen, jonka kohteen puoleisella reunalla kulkee yleinen ulkoilureitti, josta on esteetön näkymä kohteeseen. Alueella ja sen ympäristössä on nähtävissä mopojen ja muiden moottoriajoneuvojen jälkiä. Asetettavien päävelvoitteiden 1 – 7 tavoitteena on varmistaa, että tarkastuspöytäkirjoissa mainittu toiminta loppuu ja alue siistitään kaikesta jätteestä, jolloin vaara ympäristölle, ihmisille ja eläimille poistuu.

Ilmoitusvelvollisuus

Jos tämän päätöksen mukaisia kiinteistöjä koskeva käyttöoikeus luovutetaan, on tässä päätöksessä asetetusta velvoitteesta ja uhasta ilmoitettava luovutuksensaajalle ottamalla luovutuskirjaan sitä koskeva maininta tai tekemällä ilmoitus muutoin todisteellisesti. Lisäksi velvoitetun on ilmoitettava Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle luovutuksensaajan nimi ja osoite.

Äänekosken kaupungin ympäristölautakunta ilmoittaa tästä päätöksestä uhkasakkolain edellyttämällä tavalla Maanmittauslaitokselle, jotta kiinteistöä koskevista päävelvoitteista ja niiden tehosteeksi asetetusta uhasta tehtäisiin merkintä kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Päätöksen täytäntöönpano

Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen määrää, että tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Sovelletut lainkohdat

Jätelaki (646/2011) 12 – 13 §, 29 §, 72 – 75 §, 91 §, 122 §, 126 §, 129 §, 139 §

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6 §, 16 – 17 §, 22 §, 27 §, 175 §, 184 §, 200 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) § 2 kohta 12 d) ja f)

Valtioneuvoston asetus romuajoneuvoista sekä vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa (12/2015) 7 – 8 §

Uhkasakkolaki (1113/1990) 1 §, 4 – 9 §, 18 – 20 §, 22 – 24 §

Hallintolaki (434/2003) 34 §, 36 §

Sydän-Suomen Jätelautakunta 30.08.2022 (§ 30). Kunnalliset jätehuoltomääräykset

Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksa (Ympäristölautakunta 20.5.2020 liite nro 3 § 16)

Asianosaisen korvausvaatimus

Ympäristölautakunta toteaa, ettei se voi ottaa kantaa asianosaisen esittämään korvausvaatimukseen, koska asianosainen ei ole esittänyt mitään perusteita vaatimukselleen.

Maksu

Päätöksestä peritään taksan mukaan määräytyvä maksu 270 €.

Päätös

Hyväksyttiin.

- - - - -

YMPLTK 11.12.2024 § 31

Asia

Asetettujen uhkasakkojen täytäntöönpano / kiinteistöt Betonipaja 992-403-13-102, Jukola 992-403-13-117 ja KUOKKALA II 992-403-14-24, Suolahti.

Ympäristölautakunta on päätöksessään 13.12.2023 § 46 asettanut seitsemän päävelvoitetta ympäristönsuojelu- ja jätelain perusteella vaarojen ja haittojen korjaamiseksi koskien toimintaa kiinteistöillä Betonipaja 992-403-13-102, Jukola 992-403-13-117 ja KUOKKALA II 992-403-14-24. Päävelvoitteiden tehosteeksi on asetettu juokseva uhkasakko ja päävelvoitteiden suorittamiselle määräpäiväksi 31.5.2024 (päävelvoite 6), 31.8.2024 (päävelvoitteet 1, 2 ja 4) ja päävelvoitteiden 3, 5 ja 7 alaiset toimet on kehoitettu lopettamaan välittömästi. Päätös on saatu toimitettua todisteellisella tiedoksiannolla haastemiehen välityksellä 27.12.2023.

Ympäristönsuojeluviranomainen on suorittanut kiinteistöillä tarkastuksen 3.9.2024. Tarkastuksella on todettu, että päävelvoitteita ei pääasiassa ole noudatettu, mutta alueen siistiminen on osittain aloitettu ja jätteenpolto on näyttänyt päättyneen.

Asianosaisen kuuleminen

██████████ on kuultu uhkasakkolain mukaisen uhkasakon tuomitsemisesta 30.9.2024 päivätyllä kirjeellä. Kuulemisen määräpäivänä on ollut kuukausi todisteellisen tiedoksiannon kirjaamishetkestä. Haastemies on tavoittanut asianosaisen 3.10.2024 eli selitys on tullut toimittaa viimeistään 3.11.2024. Kuulemisen yhteydessä on toimitettu tarkastuspöytäkirjat 3.9.2024 suoritetuista tarkastuksista.

Ympäristönsuojeluviranomainen on 1.11.2024 vastaanottanut 31.10.2024 päivätyt selitykset. Selitystä ei ole yksilöity millekään asianosaisen kolmelle saman aikaiselle hallintopakkoasialle. Asianosainen on selityksessään kertonut, ettei kerää romua ja on ilmoittanut toimittavansa jätettä Sirkkaharjulta Jyväskylään Stenalle. Asianosainen on kertonut käyttävänsä aluetta tarvikevarastona ja 10 vuotta sitten 100 metrin syvyyteen ulottuneen porauksen perusteella alueella ei ole pohjavettä vaan kalliota. Dokumentteja tästä porauksesta ei ole toimitettu ympäristövalvontaan eikä ympäristövalvonnalla ole tietoa väitetystä porauksesta. Selityksessä ei ole tuotu ilmi mitään sellaista, mikä selittäisi sen, ettei annettuja kehoituksia olisi voitu noudattaa annetussa määräajassa.

Tämän hallintopakkoasian käsittelyn aikana on löytynyt uusi asianosaisen toiminnan seurauksena roskaantunut kiinteistö, jolla harjoitetaan jätteiden vastaanottoa. Kyseinen kiinteistö ei ole asianosaisen omistuksessa.

Valmistelija

Ympäristötarkastaja Jatta Heikkinen, puh. 0400 545 346 ja ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen, puh. 0400 893 683

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen

Päätösehdotus

Äänekosken kaupungin ympäristölautakunta toteaa, että asianosainen on laiminlyönyt ympäristölautakunnan päätöksessään YMPLTK 13.12.2023 § 46 asettamien päävelvoitteiden suorittamisen. Ympäristölautakunta tuomitsee ██████████ maksettavaksi seuraavat uhkasakot:

1. Päävelvoitteen 1 mukainen peruserä 500 € euroa sekä lisäerä 100 € euroa kuukaudelta. Lisäerä tulee maksettavaksi kolmelta kuukaudelta. Päävelvoitteen 1 osalta tuomitaan maksettavaksi yhteensä 800 €. Juokseva uhkasakko on voimassa siihen saakka, kunnes päävelvoitteen 1 mukaiset toimenpiteet on täytetty.
2. Päävelvoitteen 2 mukainen kohtuullistettu peruserä 1 500 €, sekä lisäerä 200 €. Lisäerä tulee maksettavaksi kolmelta kuukaudelta. Päävelvoitteen 2 osalta tuomitaan maksettavaksi **yhteensä 2 100 €**. Juokseva uhkasakko on voimassa siihen saakka, kunnes päävelvoitteen 2 mukaiset toimenpiteet on täytetty.
3. Päävelvoitteen osalta ei uhkasakkoa tuomita maksettavaksi, sillä päävelvoitetta katsotaan noudatetun. Juokseva

uhkasakko on voimassa siihen saakka, kunnes kaikki hallintopakon mukaiset toimet on saatettu loppuun.

4. Päävelvoitteen 4 mukainen kohtuullistettu peruserä 300 € sekä lisäerä 100 € kuukaudelta. Lisäerä tulee maksettavaksi kolmelta kuukaudelta. Päävelvoitteen 3 tuomitaan maksettavaksi **yhteensä 600 €**. Juokseva uhkasakko on voimassa siihen saakka, kunnes kaikki hallintopakon mukaiset toimet on saatettu loppuun.
5. Päävelvoitteen 5 osalta uhkasakkoa **ei tuomita maksettavaksi**, sillä päävelvoitetta on katsottu noudatetun. Juokseva uhkasakko on kuitenkin voimassa niin kauan, kunnes hallintopakkoasia kiinteistöillä kokonaisuudessaan on saatu päätökseen.
6. Päävelvoitteen 6 mukainen peruserä 1 000 € sekä lisäerä 300 € kuukaudelta. Lisäerä tulee maksettavaksi kolmelta kuukaudelta, sillä lisäerän suuruus ei voi ylittää peruserän suuruutta. Päävelvoitteen 6 osalta tuomitaan maksettavaksi **yhteensä 1 900 €**. Juokseva uhkasakko on voimassa siihen saakka, kunnes päävelvoitteen 6 mukaiset toimenpiteet on täytetty.
7. Päävelvoitteen 7 osalta uhkasakkoa **ei tuomita maksettavaksi**, sillä päävelvoitetta on katsottu noudatetun. Juokseva uhkasakko on kuitenkin voimassa siihen saakka, kunnes alueella olevat hallintopakkotoimet kokonaisuudessaan on saatu päätökseen.

Asianosaisen maksettavaksi päävelvoitteista 1-7 tuomitaan **yhteensä 5 400 €**.

Päätöksestä peritään taksan mukaan määräytyvä maksu 300 € (75 €/ h, käytetty työaika 4 tuntia).

Perustelut

Määräpäiväksi oli lautakunnan päätöksellä asetettu 31.5.2024 (päävelvoite 6), 31.8.2024 (päävelvoitteet 1, 2 ja 4) ja välittömästi toteutettaviksi (päävelvoitteet 3, 5 ja 7). Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksen tiedoksi haastemiehen toimittamishetkellä 27.12.2024. Juokseva uhkasakko tuomitaan maksettavaksi 31.5.-30.11.2024 väliseltä ajalta (päävelvoite 6), 31.8. – 30.11.2024 väliseltä ajalta (päävelvoitteet 1, 2 ja 4) sekä 27.12.2023 – 30.11.2024 (päävelvoitteet 3, 5 ja 7). Ajanjakson loppupäivämäärä on selkeyden vuoksi laskettu täyteen kuukauteen. Toimenpiteet, joita on edellytetty välittömästi toteutettaviksi, on juokseva uhkasakko laskettu täytäntöön pantavaksi 27.12.2023 alkaen niin monelta kuukaudelta, kuin peruserän suuruus sen sallii.

Päävelvoite 1: Toisten henkilöiden omistuksessa oleville kiinteistöille asianosaisen toiminnan seurauksena levinnyt roskaantuminen on tarkastuksen aikaan ollut pääosin vastaavaa, mitä aiemmalla tarkastuksella on havaittu. Muutama romuauto on poistettu montulle

vievän tien varresta, mutta pääosin tilanne on vastaava mitä aiemmalla tarkastuksella.

Päävelvoite 2: Asianosaisen omistuksessa olevan kiinteistön siistimisen on voitu katsoa alkaneen. Alue on kuitenkin edelleen kaatopaikkamainen ja pahoin roskaantunut ja suurin osa jätteestä edelleen paikallaan.

Päävelvoite 3: Edellisen tarkastuksen aikaan havaittu polttopaikka on kaadettu eikä uusia polttopaikkoja ole tarkastuksella havaittu, on katsottu määräystä noudatetun. Koska siistimistoimet ovat edelleen pahoin kesken ja alueella sijaitsee polttokelpoista jätettä, on jätteenpolton uhka edelleen olemassa ja siten päävelvoitteen 3 mukaista uhkasakkoa jatketaan niin kauan, kunnes alue on kokonaisuudessaan siistitty.

Päävelvoite 4: Peruserä on kohtuullistettu, koska kuitteja on toimitettu. Päävelvoite tulee kuitenkin maksettavaksi, koska kuittitositteissa ei oltu yksilöity miltä kiinteistöltä kuittien mukaiset jätteet on poistettu.

Päävelvoite 5: Jätteiden määrän ei katsottu kasvaneen millään tämän hallintopakkoasian kohteena olevilla kiinteistöillä, mutta jonkin verran laskeneen asianosaisen omistuksessa olevalla kiinteistöllä edelliseen tarkastuskäyntiin verrattuna. Alueella ei havaittu merkkejä tuoreeltaan alueelle tuodusta jätteestä taikka tavarasta, millä perusteella on voitu katsoa, että jätteiden vastaanottoa ei ole harjoitettu edellisten tarkastuskäyntien välisenä aikana. Tarkastuksella ei pystytty todentamaan, että jätteiden käsittelyä olisi jatkettu.

Päävelvoite 6: Alueella oli edelleen havaittavissa maapohjalla ja jätteiden seassa useita 200 litran öljytynnyreitä sekä pienempiä kanistereita, joissa pääosassa oli nestettä sisällä. Alueella on ollut tarkastuskäynnin aikaan havaittavissa polttoaineen hajua ja maaperässä tummia, öljyisiä läiskiä.

Päävelvoite 7: Kehotusta on katsottu noudatetun, sillä alueelta on poistettu kaikki autot, sekä kuivatut että kuivaamattomat. Autonpaalauslaitetta ei ole havaittu käytettäneen viimeisimpien tarkastuskäyntien välillä. Autonpaalauslaitteen poistaminen alueelta kuuluu päävelvoitteiden 1 tai 2 piiriin paalauslaitteen tarkasta sijainnista riippuen.

Asianosaista on kuultu uhkasakkolain mukaisesti ja kuuleminen on toimitettu haastemiehen välityksellä. Asianosaisen toimittamassa selityksessä ei ole tuotu esille seikkoja, joilla olisi ollut vaikutusta asian käsittelyyn.

Ilmoitusvelvollisuus

Jos tätä päätöstä koskevien kiinteistöjen tai niitä koskeva käyttöoikeus luovutetaan, on tässä päätöksessä mainitusta velvoitteesta ja uhasta ilmoitettava luovutuksensaajalle ottamalla luovutuskirjaan sitä koskeva maininta tai muutoin todisteellisesti.

Lisäksi velvoitetun on ilmoitettava uhan asettaneelle viranomaiselle luovutuksen saajan nimi ja osoite.

Kiinteistöä koskevista päävelvoitteista ja niiden tehosteeksi asetetusta uhasta on uhkasakkolain mukaisesti ilmoitettu Maanmittauslaitokselle, joka on tehnyt asiasta merkinnän kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Sovelletut säädökset

Jätelaki (646/2011) 12 – 13 §, 29 §, 72 – 75 §, 91 §, 122 §, 126 §, 129 §, 139 §

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6 §, 16 – 17 §, 22 §, 27 §, 175 §, 184 §, 200 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) § 2 kohta 12 d) ja f)

Valtioneuvoston asetus romuajoneuvoista sekä vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa (12/2015) 7 – 8 §

Uhkasakkolaki (1113/1990) 1 §, 4 – 9 §, 18 – 20 §, 22 – 24 §

Hallintolaki (434/2003) 34 §, 36 §

Sydän-Suomen Jätelautakunta 30.08.2022 (§ 30). Kunnalliset jätehuoltomääräykset

Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksa (Ympäristölautakunta 8.11.2023 liite nro 3 § 35)

Muutoksenhaku

Tämän päätöksen kohtaan päävelvoite 5-7 ja päätöksestä perittävään maksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen.

Tämän päätöksen kohtaan päävelvoitteet 1-4 saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

- - -

Päätös

Hyväksyttiin.

- - - - -

Merkitään pöytäkirjaan, että ympäristöpäällikkö ja ympäristötarkastajat tarkastivat kohteen tilan maastossa jalan ennen lautakunnan kokousta 11.12.2024, jolloin ilmeni, ettei asetettuja velvoitteita oltu vielääkään noudatettu.

- - - - -

YMPLTK 21.05.2025 § 26

Asia

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö asiassa 624/03.04.04.16/2025, lausunnon antaminen ympäristölautakunnan päätöksestä 11.12.2024 § 31

Hämeenlinnan hallinto-oikeus kehottaa Äänekosken kaupungin ympäristölautakuntaa antamaan lausunnon valituksesta, joka liittyy ympäristölautakunnan 11.12.2024 § 30 ja § 31 antamiin päätöksiin

sekä liittämään asiakirjoihin jäljennökset valituksenalaisien päätöksiä perusteena olevista asiakirjoista. Tämä lausunto koskee ympäristölautakunnan 11.12.2024 antamaa päätöstä § 31.

Valituksessa haetaan muutosta päätöksen Asetettujen uhkasakkojen täytäntöönpano / kiinteistöt Betonipaja 992-403-13-102, Jukola 992-403-13-117 ja KUOKKALA II 992-403-14-24, Suolahti. Päätöksessä asianosaiselle tuomittiin maksettavaksi juokseva uhkasakko päävelvoitteista 1, 2, 4 ja 6 (peruserä + lisäerä). Päävelvoitetta 3, 5 ja 7 ei tuomittu maksettavaksi, koska päävelvoitetta katsottiin noudatetun. Peruseriä päävelvoitteista 2 ja 4 kohtuullistettiin. Hämeenlinnan hallinto-oikeus toimii valitusviranomaisena päävelvoitteille 1-4 ja Vaasan hallinto-oikeus päävelvoitteille 5-7. Tämä lausunto annetaan päävelvoitteiden 1-4 käsittelyn osalta.

Asianosaisen valitus YMPLTK § 31 päätöksestä liittyen päävelvoitteisiin 1-4

Asianosainen asiamiehensä VT Tuomo Loukialan välityksellä esittää 7.3.2025 toimittamassaan valituksessaan Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle, että asetettujen uhkasakkojen täytäntöönpano keskeytetään toistaiseksi, kunnes katselmuspöytäkirjojen määräykset on todettu siten, että niihin on järkevä vastata. Juoksevien uhkasakkojen korko-osien perimisestä on luovuttava toistaiseksi. Vaatimuksia tulee kohtuullistaa. Perusteluissa nostetaan esille asianosaisen iän ja terveyden vaikutukset asiakokonaisuuden käsittelemiseen. Toiminta katsotaan alkaneen ennen kuin nykyiset ympäristömääräykset on kirjattu lakiin. Valituksessa esitetään lisäksi, että asianosaisella ei ole hallussa ympäristösuojeluviranomaisen katselmuspöytäkirjoja asiassa. Asianosainen nostaa esille, että kiinteistöllä on myös suhteellisen arvokasta omaisuutta, joihin ympäristöviranomaisen hävityspäätökset eivät voi kohdistua. Asiamies on täydentänyt valitusta 14.3.2025, jossa on nostanut esille myös asian tulkintavaikeudet, kun asiassa on viitattu sekä jätelakiin, että ympäristönsuojelulakiin. Valituksessa kerrotaan lisäksi asian nykytilanteesta ja siivoustoimien aikataulusta.

Valituksen vaatimuksena esitetään, että kaikkien velvoitteiden täytäntöönpanoa on lykättävä, kunnes kiinteistö on suunnitelman mukaisesti puhdistettu. Uhkasakkojen määrää on kohtuullistettava. Juoksevien uhkasakkojen määräämistä on lykättävä, kunnes kiinteistöllä voidaan lumien sulamisen jälkeen tehdä asianmukainen tarkastuskäynti.

Valitus ja valituksenalaisen päätöksen liitteet on esitetty kokonaisuudessaan oheismateriaalina.

Asian selostus

Ympäristönsuojeluviranomainen on saamiensa ilmoituksien perusteella jätelain 123 §:n nojalla suorittanut 4.11.2022 tarkastuksen ko. asianosaisen kiinteistölle (liite 1a. tarkastuskertomus 2022 ja liite 1b. kuvat tarkastukselta 2022). Tarkastuksella on kuvattu kiinteistöltä havaitut jätteet ja muu

lainvastainen toiminta. Kiinteistöllä havaittiin runsaasti jätettä, jätteiden polttamista, epäasiallista varastointia ja ilman ympäristönsuojelulain vaatimia lupia harjoitettavaa toimintaa. Kehotus ja kuulemisasiakirjaan on kirjoitettu lakiviittaukset, mitkä tarkastuksella havaitut epäkohdat ja niiden valvonta kuuluvat ympäristönsuojelulakiin, ja missä sovelletaan jätelakia. Asianosaista on kehoitettu toimenpiteisiin epäkohtien korjaamiseksi liitteen 2 mukaisesti (liite 2. kehoitus ja kuuleminen 2022).

Kehotuksien noudattamista valvovalla tarkastuksella 9.10.2023 on todettu, että kehotusten mukaiset toimenpiteet ovat pääosin jätetty toteuttamatta. Asianosaista ei voida katsoa noudattaneen kehotuksia. Alueella havaittiin edelleen merkkejä jätteiden vastaanottamisesta, käsittelystä ja polttamisesta. Kiinteistöt olivat edelleen pahoin roskaantuneet, eikä asianomainen ollut toimittanut vaadittuja tositteita tai selvityksiä (liite 3a. tarkastuskertomus 2023 ja liite 3b. kuvat tarkastukselta 2023). Asianosainen toimitti kehotuksen määrääjän jälkeen kirjelmän korvausvaatimuksesta sekä kuitteja jätehuoltoon viemistään jätteistä (liite 4. asianosaisen selitys 27.10.2023).

Ympäristölautakunta päätti kokouksessa 13.12.2023 (§ 46) asettaa uhkasakkojen täytäntöönpanon. Päätös toimitettiin asianosaiselle todisteellisella tiedoksiannolla haastemiehen välityksellä 27.12.2023. (liite 5. tiedoksiantoleima 27.12.2023). Pöytäkirjan otteen liitteenä asianosaiselle välitettiin myös tarkastuspöytäkirjat 4.11.2022 ja 9.10.2023, kehoitus ja kuulemisasiakirja 23.1.2023 sekä valitusosoitukset Vaasan ja Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Ympäristönsuojeluviranomainen arvioi ympäristölautakunnassa 13.12.2023 § 46 asetettujen päävelvoitteiden toteutumista 3.9.2024 suoritettulla tarkastuksella (liite 6a. tarkastuskertomus 2024 ja liite 6b. kuvat tarkastukselta 2024). Asianosaista ei voida katsoa noudattaneen kaikkia kehotuksia, kuten tarkastuskertomuksessa on todettu. Kiinteistöt olivat edelleen pahoin roskaantuneet, eikä asianomainen ole toimittanut vaadittuja tositteita. Siistimistoimet ovat kuitenkin alkaneet, ja alueelle ei ole tuotu uutta jätettä. Polttamista alueella ei enää havaittu.

Asianosaiselle on toimitettu haastemiehen välityksellä kuuleminen hallintopakon täytäntöönpanosta (liite 7. kuuleminen uhkasakon maksatuspäätös 2024), jonka hän on vastaanottanut 3.10.2024 (liite 8 tiedoksiantoleima 3.10.2024). Ympäristönsuojeluviranomainen on 1.11.2024 vastaanottanut 31.10.2024 päivätyn selityksen asianosaiselta (liite 9. asianosaisen selitys 31.10.2024). Selityksessä ei tuotu ilmi mitään sellaista, mikä selittäisi sen, ettei annettuja kehotuksia olisi voitu noudattaa annetussa määräajassa.

Ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoehdotus

Ympäristölautakunta Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena on kokouksessa 11.12.2024 § 31 tuominnut uhkasakot päävelvoitteista 1, 2 ja 4 maksettavaksi, koska niitä ei oltu noudatettu olennaisilta osin, eikä noudattamatta jättämiselle esitetty uhkasakkolain 10 §:ssä tarkoitettua pätevää syytä. Maksettaviksi tuomittujen päävelvoitteiden summia on osittain

kohtuullistettu, koska velvoitteiden mukaisia toimia katsottiin osittain noudatetuksi asiassa edellä selvitetyn mukaisesti. Tarkastuksen jälkeen ennen ympäristölautakunnan kokousta on asianosainen toimittanut kuitteja jätteiden pois viemisestä, mikä on huomioitu uhkasakon kohtuullistamisessa asianosaisen hyväksi, vaikka kuiteissa ei oltu myöskään yksilöity kiinteistöjä, joilta jätteet on poistettu. Uhkasakon tarkoituksena on siivoamisvelvoitteen noudattamisen edistäminen ja muun lainvastaisen toiminnan lopettaminen. Päävelvoitteen 3 osalta maksua ei ole tuomittu, koska sitä katsottiin noudatetun. Tuomitsemispäätös on toimitettu haastemiehen välityksellä asianosaiselle 30.1.2025 (liite 10 tiedoksiantoleima 30.1.2025).

Valituksen alainen asia on tullut viranomaiselle vireille marraskuussa 2022 ja tuomitsemispäätös annettiin joulukuussa 2024.

Viranomainen on käyttänyt päävelvoitteiden määräaikojen pituuksissa harkintaa niin, että asianosaisella on ollut tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa velvoitetta. Voidaan todeta, että määräaika velvoitteiden noudattamiselle on ollut riittävä. Se, että asianosainen on asiamiehensä avustuksella laatinut suunnitelman korjaustoimille vasta vuonna 2025, ei ole syy muuttaa asian käsittelyn järjestystä tässä vaiheessa. Koska kyseessä on juokseva uhkasakko, on suunnitelmallisilla korjaustoimilla toteutuessaan kuitenkin myönteinen vaikutus asian jatkokäsittelyssä.

Asianosaiselle on toimitettu kaikki valituksen alaisen asian käsittelyyn liittyvät asiakirjat (tarkastuspöytäkirjat, kehotukset, kuulemiset sekä lautakunnan päätökset liitteineen sis.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden valitusosoitus) haastemiehen välityksellä lukuun ottamatta tuomitsemispäätöksen liite Vaasan hallinto-oikeuden valitusosoitusasiakirja, joka on toimitettu asianosaiselle henkilökohtaisesti 6.2.2025 (liite 11.

muutoksenhakuohjeen toimittaminen 6.2.2025). Tällöin valitusaikaa jatkettiin koko asian osalta asianosaisen hyväksi, koska virhe oli tapahtunut viranomaisessa. Valitusaikaa jatkettiin niin, että valitusajan katsotaan alkaneen koko päätöksen osalta kyseisestä luovutusajankohdasta, jolloin 30 päivän valitusaika on päättynyt 8.3.2025, siirtyen seuraavalle arkipäivälle 10.3.2025. Asianosaisen asiamies on ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan toimittanut valituksen valitusajan puitteissa hallinto-oikeudelle.

Asianosaisen omistamilla kiinteistöllä on ollut useampi vireillepano epäkohtiin liittyen kolmen viime vuosikymmenen aikana. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ei ole antanut asianosaiselle roskaantumista ja epäasiallista varastointia edistäville toimille lupaa, vaan toimillaan yrittänyt edistää lainvastaisen tilan korjaamista sekä kiinteistöjen puhdistamista. Ko. kiinteistöä on yritetty saada siivotuksi useaan otteeseen kolmen viime vuosikymmenen aikana myös valituksessa nimetyn ympäristöpäällikön ollessa virassa mm. hallintopakkekeinoin asianosaisen kustannuksella. Asianosainen on tuomittu tuomioistuimessa 25.8.2005 ympäristön turmelemisesta päätöksen kohteen osalta ja alue on siivottu jo kerran aiemmin hallintopakolla 2006 Suolahden kaupungin toimesta ennen kuntaliitosta. Lisäksi asianosaisen toinen kiinteistö on siivottu hallintopakolla kahdesti (1995 ja 2003). Asian aikaisempaa käsittelyä

koskevat asiakirjat toimitetaan hallinto-oikeudelle pyydettyäessä. Huomioiden toiminnan pitkä kesto, toistuvuus, aiempi asiassa annettu tuomio, aiemmat kaupungin käyttämät pakkotoimet, vastaava toiminta muilla omistamillaan kiinteistöillä, niillä tämän asian kanssa saman aikaisesti vireillä olevat uhkasakkomenettelyt, sekä annettujen kehotusten noudattamatta jättäminen, on uhkasakkomenettely välttämätön tilanteen ratkaisemiseksi. Voidaan myös todeta, että asianosainen on ollut täysin tietoinen toimiensa lainvastaisuudesta.

Kehotuksiin ja uhkasakkojen asettamisiin sekä tuomitsemisiin on kirjoitettu, mitkä kohdat kuuluvat ympäristönsuojelulakiin, ja missä sovelletaan jätelakia. Kirjaukset on tehty asian selkeyttämisen vuoksi. Lainsäädännön osalta asiassa käsitellyt asiat ovat olleet jo vanhan jätelain (1072/1993) aikana lakiin kirjattuna, joten lainsäädännön ei voida katsoa tiukentuneen eikä aiheuttaneen epäselvyyttä asiassa. Toiminnanharjoittajalla on sekä ympäristönsuojelu- että jätelain mukaisesti selvillä olovelvollisuus, joten asianosainen ei voi kieltää vastuutaan. Viranomaisen on lisäksi käynyt vireillä olevaa asiaa läpi asianosaisen kanssa puhelimitse useampaan otteeseen eri vaiheessa asian vireilläoloa. Voidaan todeta, että asiassa on annettu neuvontaa poikkeuksellisen paljon.

Yleisesti ottaen uhkasakon määrää ei voida velvoitteiden laatu ja laajuus huomioon ottaen pitää kohtuuttomana. Asianosainen on jatkanut kiinteistöillään lainvastaista toimintaa vuosikymmenien, ja myös koko asian vireilläolon aikana, tarkastuskertomuksissa kuvatulla tavalla, joten iän ja terveyshaasteiden ei voida katsoa vaikuttaneen toimintaan merkittävästi. Asianosaista ei myöskään ole kehoitettu poistamaan kiinteistöiltään arvokasta käytössä olevaa omaisuutta, vaan ainoastaan jätelain mukaiset käytöstä poistetut esineet ja asiat, jotka on kuvattu tarkastuskertomuksissa. Käytössä olevaa omaisuuden osalta on ohjeistettu asialliseen varastointiin, jossa varastointitapa ei heikennä esineen tai asian käytettävyyttä eikä aiheuta ympäristön pilaantumisen vaaraa. Vuosikausia jatkuneen epäasiallisen varastoinnin, karikkeen ja kasvillisuuden sekaan maastoutuvien, ruostuneiden tai muutoin vaurioituneiden esineiden kohdalla jätteen määritelmä täyttyy.

Huomioitavaa asian arvioimisessa on, että kohde sijaitsee II-luokan pohjavesialueella ja toiminnan pilaavimmat toiminnot ja pahiten roskaantunut alue sijaitsevat vanhan maa-ainestenottoalueen pohjalla, jossa suojakerros pohjaveteen on ympäröivää aluetta huomattavasti pienempi. Toiminnasta johtuen maakerroksen pintaan ei ole myöskään muodostunut pohjavettä suojaavaa kasvillisuuskerrosta. Vaarana on pohjaveden laadun heikentyminen ja pohjavesivarannon saastuminen. Kohde rajautuu lisäksi eteläreunaltaan Natura-alueeseen.

Valmistelija

Ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen, puh. 0400 893 683

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen, puh. 0400 893 683

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta päättää, että se antaa asiassa lausunnon Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle edellä esittelytekstissä tarkoitetun mukaisesti.

Lisäksi ympäristölautakunta valtuuttaa ympäristöpäällikön antamaan hallinto-oikeuden mahdollisesti pyytämät lisäselvitykset ja lisätiedot asiassa.

- - - - -

Ympäristöpäällikön kokouksessa tekemä korjaus ehdotus:

Otsikon diaarinumero korjataan: Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö asiassa 624/03.04.04.16/2025 lausunnon antaminen ympäristölautakunnan päätöksestä 11.12.2024 § 31.

Päätös

Hyväksyttiin.

- - - - -

YMPLTK 22.10.2025 § 48
67/11.03.02.02/2023

Asia

**Vaasan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö asiassa
1184/03.04.04.19/2025, lausunnon antaminen
ympäristölautakunnan päätöksestä 11.12.2024 § 31**

Vaasan hallinto-oikeus kehottaa Äänekosken kaupungin ympäristölautakuntaa antamaan lausunnon valituksesta, joka liittyy ympäristölautakunnan 11.12.2024 § 31 antamaan päätökseen sekä liittämään asiakirjoihin jäljennökset valituksenalaisen päätöksen perusteena olevista asiakirjoista.

Valituksessa haetaan muutosta päätökseen Asetettujen uhkasakkojen täytäntöönpano / kiinteistöt Betonipaja 992-403-13-102, Jukola 992-403-13-117 ja KUOKKALA II 992-403-14-24, Suolahti. Päätöksessä asianosaiselle tuomittiin maksettavaksi juokseva uhkasakko päävelvoitteista 1, 2, 4 ja 6 (peruserä + lisäerä). Päävelvoitetta 3, 5 ja 7 ei tuomittu maksettavaksi, koska päävelvoitetta katsottiin noudatetun. Peruseriä päävelvoitteista 2 ja 4 kohtuullistettiin. Hämeenlinnan hallinto-oikeus toimii valitusviranomaisena päävelvoitteille 1-4 ja Vaasan hallinto-oikeus päävelvoitteille 5-7. Tämä lausunto annetaan päävelvoitteiden 5-7 käsittelyn osalta.

**Asianosaisen valitus YMPLTK § 31 päätöksestä liittyen
päävelvoitteisiin 5-7**

Asianosainen on toimittanut asiamiehensä VT Tuomo Loukialan välityksellä 14.3.2025 päivätyn valituksen täydennyksen Hämeenlinnan ja Vaasan hallinto-oikeuteen. Taustaselvityksenä huomautettakoon, että aikaisemmat valitukset on toimitettu valitusajan puitteissa (7.3.2025 ja 10.3.2025) ja koskeneet päävelvoitteita 1-4. Valituksen perusteluissa nostetaan esille

asianosaisen iän ja terveyden vaikutukset asiakokonaisuuden käsittelemiseen. Toiminta katsotaan alkaneen vuosia sitten, ja asiamiehensä mukaan tässä välissä lainsäädäntö on tiukentunut koskien asianosaisen harjoittamaa toimintaa. Valituksessa esitetään lisäksi, että valitusosoituksissa on ollut puutteellisuutta ympäristönsuojeluviranomaisen osalta. Valituksen mukaan päätöksissä on annettu kehotuksia ja määräyksiä kahden lain nojalla, ja jää epäselväksi, minkä lain nojalla kukin uhkasakkoihin johtanut määräys on annettu. Valituksessa kerrotaan lisäksi asian nykytilanteesta ja siivoustoimien aikataulusta.

Valituksen vaatimuksena esitetään, että uhkasakkojen asettamista koskevien päävelvoitteiden 5-7 täytäntöönpanoa on lykättävä toistaiseksi, kunnes velvoitteiden 1-5 nykytila on tarkastuksin selvitetty.

Valitus ja valituksenalaisen päätöksen liitteet on esitetty kokonaisuudessaan oheismateriaalina.

Asian selostus

Ympäristönsuojeluviranomainen on saamiensa ilmoituksien perusteella jätelain 123 §:n nojalla suorittanut 4.11.2022 tarkastuksen ko. asianosaisen kiinteistölle (liite 1a. tarkastuskertomus 2022 ja liite 1b. kuvat tarkastukselta 2022). Tarkastuksella on kuvattu kiinteistöltä havaitut jätteet ja muu lainvastainen toiminta. Kiinteistöllä havaittiin runsaasti jätettä, jätteiden polttamista, epäasiallista varastointia ja ilman ympäristönsuojelulain vaatimia lupia harjoitettavaa toimintaa. Kehotus ja kuulemisasiakirjaan on kirjoitettu lakiviittaukset, mitkä tarkastuksella havaitut epäkohdat ja niiden valvonta kuuluvat ympäristönsuojelulakiin, ja missä sovelletaan jätelakia. Asianosaista on kehoitettu toimenpiteisiin epäkohtien korjaamiseksi liitteen 2 mukaisesti (liite 2. kehotus ja kuuleminen 2022).

Kehotuksien noudattamista valvovalla tarkastuksella 9.10.2023 on todettu, että kehotusten mukaiset toimenpiteet on pääosin jätetty toteuttamatta. Asianosaisen ei voida katsoa noudattaneen kehotuksia. Alueella havaittiin edelleen merkkejä jätteiden vastaanottamisesta, käsittelystä ja polttamisesta. Kiinteistöt olivat edelleen pahoin roskaantuneet, eikä asianomainen ollut toimittanut vaadittuja tositteita tai selvityksiä (liite 3a. tarkastuskertomus 2023 ja liite 3b. kuvat tarkastukselta 2023). Asianosainen toimitti kehotuksen määrääjän jälkeen kirjelmän korvausvaatimuksesta sekä kuitteja jätehuoltoon viemistään jätteistä (liite 4. asianosaisen selitys 27.10.2023).

Ympäristölautakunta päätti kokouksessa 13.12.2023 (§ 46) asettaa uhkasakkojen täytäntöönpanon. Päätös toimitettiin asianosaiselle todisteellisella tiedoksiannolla haastemiehen välityksellä 27.12.2023. (liite 5. tiedoksiantoleima 27.12.2023). Pöytäkirjan otteen liitteenä asianosaiselle välitettiin myös tarkastuspöytäkirjat 4.11.2022 ja 9.10.2023, kehotus ja kuulemisasiakirja 23.1.2023 sekä valitusosoitukset Vaasan ja Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Ympäristönsuojeluviranomainen arvioi ympäristölautakunnassa 13.12.2023 § 46 asetettujen päävelvoitteiden toteutumista 3.9.2024 suoritettulla tarkastuksella (liite 6a. tarkastuskertomus 2024 ja liite 6b. kuvat tarkastukselta 2024). Asianosaisen ei voida katsoa noudattaneen kaikkia kehotuksia, kuten tarkastuskertomuksessa on todettu. Kiinteistöt olivat edelleen pahoin roskaantuneet, eikä asianomainen ollut toimittanut vaadittuja toimenpiteitä. Siistimistoimet oli kuitenkin aloitettu ja alueelle ei oltu tuotu uutta jätettä. Polttamista alueella ei enää havaittu.

Asianosaiselle on toimitettu haastemiehen välityksellä kuuleminen hallintopakon täytäntöönpanosta (liite 7. kuuleminen uhkasakon maksatuspäätös 2024), jonka hän on vastaanottanut 3.10.2024 (liite 8 tiedoksiantoleima 3.10.2024). Ympäristönsuojeluviranomainen on 1.11.2024 vastaanottanut 31.10.2024 päivätyn selityksen asianosaiselta (liite 9. asianosaisen selitys 31.10.2024). Selityksessä ei tuotu ilmi mitään sellaista, mikä selittäisi sen, ettei annettuja kehotuksia olisi voitu noudattaa annetussa määräajassa.

Ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoehdotus

Ympäristölautakunta Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena on kokouksessa 11.12.2024 § 31 tuominnut uhkasakon päävelvoitteesta 6 maksettavaksi, koska sitä ei oltu noudatettu, eikä noudattamatta jättämiselle esitetty uhkasakkolain 10 §:ssä tarkoitettua pätevää syytä. Päävelvoitteiden 5 ja 7 osalta maksua ei ole tuomittu, koska velvoitteita katsottiin noudatetun. Tuomitsemispäätös on toimitettu haastemiehen välityksellä asianosaiselle 30.1.2025 (liite 10 tiedoksiantoleima 30.1.2025).

Valituksen alainen asia on tullut viranomaiselle vireille marraskuussa 2022 ja tuomitsemispäätös annettu joulukuussa 2024. Viranomainen on käyttänyt päävelvoitteiden määräaikojen pituuksissa harkintaa niin, että asianosaisella on ollut tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa velvoitetta. Voidaan todeta, että määräaika velvoitteiden noudattamiselle on ollut riittävä. Se, että asianosainen on asiamiehensä avustuksella laatinut suunnitelmaa korjaustoimille vasta vuonna 2025, ei ole syy muuttaa asian käsittelyn järjestystä tässä vaiheessa. Koska kyseessä on juokseva uhkasakko, on suunnitelmallisilla korjaustoimilla toteutuessaan kuitenkin myönteinen vaikutus asian jatkokäsittelyssä.

Asianosaiselle on toimitettu kaikki valituksen alaisen asian käsittelyyn liittyvät asiakirjat (tarkastuspöytäkirjat, kehotukset, kuulemiset sekä lautakunnan päätökset liitteineen sis. Hämeenlinnan hallinto-oikeuden valitusosoitus) haastemiehen välityksellä lukuun ottamatta tuomitsemispäätöksen liite Vaasan hallinto-oikeuden valitusosoitusasiakirja, joka on toimitettu asianosaiselle henkilökohtaisesti 6.2.2025 (liite 11. muutoksenhakuohjeen toimittaminen 6.2.2025). Tällöin valitusaikaa jatkettiin koko päätöksen osalta asianosaisen hyväksi, koska virhe oli tapahtunut viranomaisessa. Valitusaikaa jatkettiin niin, että valitusajan katsotaan alkaneen koko päätöksen osalta kyseisestä luovutusajankohdasta, jolloin 30 päivän valitusaika on päättynyt 8.3.2025, siirtyen seuraavalle arkipäivälle 10.3.2025.

Asianosaisen omistamilla kiinteistöllä on ollut useampi vireillepano epäkohtiin liittyen kolmen viime vuosikymmenen aikana. Osa toiminnoista on levinnyt myös naapurikiinteistöille, jotka eivät ole asianosaisen omistuksessa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ei ole antanut asianosaiselle roskaantumista ja epäasiallista varastointia edistäville toimille lupaa, vaan pyrkinyt toimillaan edistämään lainvastaisen tilan korjaamista sekä kiinteistöjen puhdistamista. Asianosaisen kiinteistöjä on yritetty saada siivotuksi useaan otteeseen kolmen viime vuosikymmenen aikana myös valituksessa nimetyn ympäristöpäällikön ollessa virassa mm. hallintopakkokeinoin asianosaisen kustannuksella. Asianosainen on tuomittu tuomioistuimessa 25.8.2005 ympäristön turmelemisesta päätöksen kohteen osalta ja alue on siivottu jo kerran aiemmin hallintopakolla 2006 Suolahden kaupungin toimesta ennen kuntaliitosta. Lisäksi asianosaisen toinen kiinteistö on siivottu hallintopakolla kahdesti (1995 ja 2003). Asian aikaisempaa käsittelyä koskevat asiakirjat toimitetaan hallinto-oikeudelle pyydettäessä. Huomioiden toiminnan pitkä kesto, toistuvuus, aiempi asiassa annettu tuomio, aiemmat kaupungin käyttämät pakkotoimet, vastaava toiminta muilla kiinteistöillä ja niillä tämän asian kanssa saman aikaisesti vireillä olevat uhkasakkomenettelyt, sekä annettujen kehotusten noudattamatta jättäminen, on uhkasakkomenettely välttämätön tilanteen ratkaisemiseksi. Voidaan myös todeta, että edellä mainituista syistä asianosainen on ollut täysin tietoinen toimiensa lainvastaisuudesta.

Kehotuksiin ja uhkasakkojen asettamisiin sekä tuomitsemisiin on kirjoitettu, mitkä kohdat kuuluvat ympäristönsuojelulakiin, ja missä sovelletaan jätelakia. Kirjaukset on tehty asian selkeyttämisen vuoksi. Lainsäädännön osalta maaperän ja pohjaveden pilaamiskielto, velvoittisuus noudattaa ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa jätelain (1072/1993) 4 ja 6 §:ssä säädettyjä yleisiä velvollisuuksia sekä luvan myöntämisen edellytykset ovat olleet jo vanhan ympäristönsuojelulain (86/2000) aikana lakiin kirjattuna, joten lainsäädännön ei voida katsoa tiukentuneen eikä aiheuttaneen epäselvyyttä asiassa. Toiminnanharjoittajalla on sekä ympäristönsuojelu- että jätelain mukaisesti selvillä olovelvollisuus, joten asianosainen ei voi kieltää vastuutaan. Viranomainen on lisäksi käynyt vireillä olevaa asiaa läpi asianosaisen kanssa puhelimitse useampaan otteeseen eri vaiheessa asian vireilläoloa. Voidaan todeta, että asiassa on annettu neuvontaa poikkeuksellisen paljon.

Yleisesti ottaen uhkasakon määrää ei voida velvoitteiden laatu, laajuus ja toiminnan sijainti huomioon ottaen pitää kohtuuttomana. Huomioitavaa asian arvioimisessa on, että kohde sijaitsee II-luokan pohjavesialueella ja kohde rajautuu lisäksi eteläreunaltaan Natura-alueeseen, minkä lisäksi toiminnan pilaavimmat toiminnot ja pahiten roskaantunut alue sijaitsevat vanhan maa-ainestenottoalueen pohjalla, jossa suojakerros pohjaveteen on ympäröivää aluetta huomattavasti pienempi. Toiminnasta johtuen maakerroksen pintaan ei ole myöskään muodostunut pohjavettä suojaavaa kasvillisuuskerrosta. Vaarana on pohjaveden laadun heikentyminen ja pohjavesivarannon saastuminen sekä maaperän pilaantuminen.

Öljyjäämiä on havaittu maaperässä tarkastusten aikaan erityisesti tällä pahiten roskaantuneella vanhalla maa-ainestenottoalueella. Tarkastuksilla on havaittu maapohjalla jätteen seassa eri kokoisia ja erilaisia öljyjä ja mahdollisesti muita kemikaaleja sisältäviä lämmitysöljysäiliöitä, öljytynnyreitä ja astioita, joissa osassa ei ole ollut korkkia ja joita nostaessa tai keikuttaessa on voitu todeta niiden sisältävän nesteitä ja hajun perusteella öljytuotteita. Joillakin tarkastuskerroilla öljyn hajua on myös havaittu ympäristössä ja tämä on kirjattu tarkastuspöytäkirjoihin. Öljytynnyreiden ja öljyjä sisältävien jätteiden huolimaton käsittely ja varastointi sekä öljyjen pääsy maaperään toiminnan luonteen vuoksi (mm. autojen ja muuntamoiden purku ja säilyttäminen maapohjalla ilman suojauksia) on täten ollut ilmeistä. Jätteitä öljyineen on sijainnut satojen metrien matkalla, joka kertoo myös toiminnan koosta, jonka tulee näkyä uhkasakon suuruudessa. Asianosainen on jatkanut kiinteistöillä lainvastaista toimintaa vuosikymmenien, ja myös koko asian vireilläolon aikana, tarkastuskertomuksissa kuvatulla tavalla, minkä lisäksi toiminnanharjoittajan vastaavaa toimintaa on hallintopakkoprosessin aikana löytynyt jälleen uudesta kohteeseen (kiinteistöllä, joka ei ole asianosaisen hallinnassa ja jonka käyttöön ei ole maanomistajalta saatu lupaa), joten iän ja terveyshaasteiden ei voida katsoa vaikuttaneen toimintaan merkittävästi.

Valituksessa on vaadittu lykkäämään velvoitteiden 5-7 täytäntöönpanoa, kunnes jätelain mukaisten velvoitteiden 1-5 nykytila on selvitetty. Ympäristönsuojeluviranomainen huomauttaa, että ilman ympäristölupaa harjoitettavien toimintojen harjoittaminen ei ole mahdollista ilman lupaprosessia ja toiminta nykyisellään ei täytä lupavaatimuksia vaan luvan myöntäminen vaatisi mittavia investointeja toteutuakseen. Lisäksi nykyisin peruseriaatteena ympäristöluvittamisessa, rekisteröinnissä ja muussa päätöksenteossa on ympäristöpilaantumisen vaaraa aiheuttavien toimintojen sijoittaminen pohjavesialueiden ulkopuolelle. Ympäristölautakunta on jättänyt uhkasakot velvoitteiden 5 ja 7 osalta täytäntöön panematta, sillä on katsonut velvoitteita noudatettaneen ja näiden lupaa vaatineiden toimintojen alueella päättyneen.

Valituksessa on täten ilmeisimmin kyseessä veloitteen 6 mukaisten toimien lykkääminen. Veloitteen 6 mukainen kehoitus öljyjen ja muiden alueella säilytettävien kemikaalien siirtämisestä sisätiloihin allastettuihin astioihin on annettu, jottei aineiden säilyttämisestä pohjavesialueella aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Mahdollista, ja ensisijaisesti suositeltavaa, olisi ollut myös öljyjä ja kemikaaleja sisältävien astioiden, tynnyreiden ja säiliöiden poistaminen alueelta kokonaan. Kyseisen veloitteen hoitamisella on ollut kiire pohjaveden sekä maaperän laajamittaisemman pilaantumisen ehkäisemisessä, jolloin asian vakavuuden on tullut näkyä määrätyn uhkasakon suuruudessa. Alueen pilaantuneisuuden tutkintaa ei ole voitu jätteiden valtavasta määrästä johtuen edes aloittaa vaan sitä voidaan edistää vasta, kun alue on hallintopakkokeinojen mukaisesti siistitty jätteestä. On huomionarvoista, että pohjavesialueilla maaperäsuojauksilta edellytetään eri toiminnoissa tuplavarmistusta; jos ensisijainen suojausmekanismi pettää, toinen suojausmekanismi suojaa edelleen. Vaatimus öljyjen siirtämisestä sisätilaan on perusteltu, jotta

ne ovat suojassa sateelta ja liikenteeltä (törmäysmahdollisuus). Vaatimus allastetusta säilytyksestä on annettu edellä mainitun tuplavarmistusajattelun nojalla ja se on myös perusteltua, sillä ottoalueen pohjalla sijaitsevassa lukittavassa rakennuksessa on osittain maapohja ja jos öljyjen säilytyksessä tapahtuu vuotoja, rajautuisi vuoto silloin astiaan. Rakennus on viimeisimmän tarkastuksen yhteydessä tarkastettu ja sen on todettu olevan täynnä sekalaista jätettä, romua ja esineitä, jolloin pahimmillaan ilman allastusta öljyvuoto voisi levitä huomaamatta lattiaa ja maanpintaa peittävän romun alla. On myös huomioin arvoista, että öljyn hajua on havaittu tämän rakennuksen ovien edessä/kohdalla, jolloin itse rakennuksessa mahdollisesti säilytettävät öljyt ovat voineet vuotaa rakennukseen tai maaperään. Kehotus on perusteltu, sillä asianosaisen tavassa säilyttää edellä mainittuja astioita, tynnyreitä yms. öljyjä ja muita kemikaaleja sisältäviä asioita, on ollut selkeästi puutteita.

Edellä kuvatusti ympäristölautakunta ei pidä määräämäänsä uhkasakkoa taikka sen suuruutta kohtuuttomana. Todettakoon myös, ettei asianosainen ole edelleenkään toimittanut viranomaiselle valituksessa mainitsemaansa siistimissuunnitelmaa, vuoden 2025 aikana pois kuljetetuista jätteistä saatuja kuitteja, selvitystä siistimistoimien edistymisestä taikka valokuvia toimenpiteiden edistymisen todistamiseksi.

Valmistelija	Ympäristötarkastaja Anna Kervola, puh. 040 568 1470 ja Ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen, puh. 0400 893 683
Esittelijä	Ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen
Päätösehdotus	Ympäristölautakunta päättää, että se antaa asiassa lausunnon Vaasan hallinto-oikeudelle edellä esittelytekstissä tarkoitetun mukaisesti. Lisäksi ympäristölautakunta valtuuttaa ympäristöpäällikön antamaan hallinto-oikeuden mahdollisesti pyytämät lisäselvitykset ja lisätiedot asiassa.
Päätös	Hyväksyttiin.

- - - - -